

SI ZNOVUZRODENÝ KREŠŤAN?

„Milosti“ tiahnu mestom – oprávnená výčitka? – čomu veria Katolíci? – KKC Show – Komponenty znovuzrodenia – krst a zmluva s Bohom – viera a zmena myslenia – smrť a znovuzrodenie – postupnosť znovuzrodenia – vec okamžiku, alebo proces?

Jedna z tém našich tematických piatkov znela: „Znovuzrodenie – ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha Svätého, nemôže vojsť do Božieho Kráľovstva.“ Spomínam si, ako nedávno po Banskej Štiavnici brúsili „milosti“ (rozumej: členovia docela militantne antikatólickej sekty Kresťanské spoločenstvo milosť) a rozdávali letáčky s názvom „Prečo nie sme rímski“ (rozumej: prečo nie sme katolíci). Polovica argumentov v tomto letáčku svedčila o hlboknej neznalosti toho, čomu vlastne katolíci v skutočnosti veria – boli to asi podobné argumenty, ako keď sa pohania v prvých storočiach vysmievali kresťanom za to, že sa vraj klaňajú oslej hlave a zhrozene si šepkali o tom, ako na svojich tajných orgiách pečú a jedia malé novorodiatka... Druhá polovica svedčila najskôr o zarážajúcej neznalosti Biblie a viery kresťanov... Ale nie o tom chcem hovoriť.

Jeden z ich argumentov znel doslova takto: „Katolíci neučia znovuzrodeniu. Pán Ježiš povedal nábožnému Nikodémovi, že sa musí znovuzrodiť.“ Priznám sa, že vlastne som sa ani veľmi nedopátral, čo presne oni sami chápu pod pojmom „znovuzrodenie“. Ale určite dokážeme veľmi jasne pochopiť, čo pod pojmom znovuzrodenie chápe Biblia.

ZNOVUZRODENIE V KATECHIZME

Ale poďme najprv ku Katolíkom. Naozaj neučia znovuzrodeniu? Napríklad Katechizmus katolíckej cirkvi hovorí:

„*Stať sa dieťaťom*“ vo vzťahu k Bohu je podmienka, aby sme vstúpili do Kráľovstva, **preto sa treba ponížiť, stať sa maličkým, ba viac: treba sa "narodiť zhora" (Jn 3,7) "narodiť sa z Boha" (Jn 1,13), aby sme sa "stali Božími deťmi" (Jn 1,12). Tajomstvo Vianoc sa v nás zavŕši, keď "v nás bude stvárnený Kristus" (Gal 4,19). Vianoce sú tajomstvom tejto podivuhodnej "premeny": „Podivuhodná premena! Stvoriteľ ľudského pokolenia, ktorý si vzal na seba telo a dušu, sa ráčil narodiť z Panny a staníc sa človekom bez zásahu muža, daroval nám dar svojho Božstva.“ (Liturgia delle Ore, anifóna vianočnej oktávy)“ (KKC 526).**

A inde: „Boží ľud má charakteristické znaky, ktoré ho jasne odlišujú od všetkých náboženských, etnických, politických alebo kultúrnych zoskupení v dejinách: Je to ľud Boží: Boh nie je vlastníctvom nijakého národa. Ale On si získal Ľud tých, ktorí kedysi neboli ľuďom: "Vyvolený rod, kráľovské kňazstvo, svätý národ" (1 Pt 2,9). **Členom tohto národa sa človek nestáva fyzickým zrodením, ale "narodením zhora", "z vody a z Ducha" (Jn 3,3-5), to znamená vierou v Krista a Krstom...**“ (KKC 782).

A v súvislosti s krstom znova hovorí: „*Táto sviatosť sa tiež nazýva "kúpeľom znovuzrodenia a obnovy v Duchu Svätom" (Tit 3,5), lebo naznačuje a uskutočňuje to narodenie z vody a Ducha, bez ktorého "nikto nemôže vojsť do kráľovstva Božieho" (Jn 3,5).*“ (KKC 1215).

A v súvislosti s modlitbou: „*Môžeme sa klaňať Otcovi, že nám umožnil zrodiť sa k svojmu životu tým, že nás adoptoval ako svoje deti vo svojom jedinom Synovi: krstom nás včleňuje do Kristovho Tela a pomazaním jeho Ducha, ktorý sa vylieva z hlavy do údov, a robí tak aj z nás "pomazaných": V skutočnosti Boh, ktorý predurčil, že si nás adoptuje za synov, urobil nás podobnými oslávenému Kristovmu telu. A odvtedy máme podiel na Kristovi, sa právom nazývame "pomazanými". Nový človek, ktorý sa znovu narodil a vrátil k Bohu z jeho milosti, mu prvýkrát hovorí "Otec", lebo sám sa stal synom.*“ (KKC 2782).

V súvislosti s Pannou Máriou Katechizmus konštatuje: „*Ježiš, Nový Adam, začína svojím panenským počatím nové zrodenie adoptívnych detí v Duchu Svätom skrze vieru. "Ako sa to stane?" (Lk 1,34). Účasť na Božom živote nepochádza "z krvi, ani z vôle tela, ani z vôle muža, ale z Boha" (Jn 1,13). Prijatie tohto života je panenské, pretože sa celkom dáva človekovi od Ducha Svätého. Snúbenecký zmysel ľudského povolania vo vzťahu k Bohu sa dokonale naplnil v Máriinom panenskom materstve.*“ (KKC 505).

O Ježišovi hovorí: „*Ježiš žiadal od Jeruzalemských náboženských predstaviteľov, aby uverili v Neho pre skutky jeho Otca, ktoré konal. Lenže taký akt viery musela predchádzať tajomná smrť seba samého, aby sa uskutočnilo nové "zrodenie z Ducha" (Jn 3,7) v prítlačivosti Božej milosti...*“ (KKC 591). A o Duchu Svätom: „*Krst nám udeľuje milosť nového zrodenia v Bohu Otcovi prostredníctvom Jeho Syna v Duchu Svätom. Lebo tí, čo majú v sebe Božieho Ducha, sú vedení k Slovu, to znamená k Synovi; ale Syn ich predstavuje Otcovi a Otec im dáva neporušiteľnosť. Bez Ducha teda nie je možné vidieť Božieho Syna a bez Syna sa nikto nemôže priblížiť k Otcovi, lebo poznaním Otca je Syn a poznanie Božieho Syna sa uskutočňuje v Duchu Svätom.*“ (KKC 683).

O krste: „*Nakoniec, s Jánom Krstiteľom začína Duch Svätý ako predobraz to, čo bude uskutočňovať s Kristom a v Kristovi: navracat' človekovi "podobnosť" božiu. Jánov Krst bol krstom pokánia, Krst vodou a Duchom bude novým zrodením.*“ (KKC 720).

A zase: „*Zo všetkých, ktorí sa znovu zrodili v Kristovi, robí znak Krža kráľov, pomazanie Ducha Svätého ich posväcuje ako kňazov, aby popri osobitej službe nášho kňazstva*

všetci kresťania, ktorí žijú v duchu a podľa svojho rozumu, spoznali, že sú členmi toho kráľovského rodu a účastníkmi na kňazskej funkcii. A skutočne, čo je pre dušu kráľovskejšie ako spravovať svoje telo v poddanosti Bohu? A čo je viac kňazské, ako darovať Pánovi čisté svedomie a na oltári svojho srdca obetovať nepoškvrnené obete nábožnosti?“ (KKC 786).

O Cirkvi: „Medzi Kristovými veriacimi z dôvodu ich znovuzrodenia v Kristovi, jestvuje, pokiaľ ide o dôstojnosť a pôsobenie, skutočná rovnosť, zásluhou ktorej všetci spolupracujú na budovaní Kristovho Tela, podľa postavenia a funkcie každého jedného.“ (KKC 872).

O bohoslužbe a liturgii: „Zhromaždenie, ktoré slávi sviatosťnú liturgiu, je spoločenstvo pokrstených, ktorí sa znovuzrodením a poznačením Ducha Svätého posväcujú v duchovný dom a vo sväté kňazstvo..., aby prinášali duchovné obety“. Toto "všeobecné kňazstvo" je kňazstvo Krista, jediného kňaza, na ktorom majú účasť všetky jeho údy.“ (KKC 1141). A pokračuje: „Vskutku veriaci, zrodení pre nový život krstom, sú posilňovaní sviatosťou birmovania a v Eucharistii dostávajú chlieb večného života...“ (KKC 1212); „Krstom sme oslobodení od hriechu a znovuzrodení ako Božie deti, stávame sa Kristovými údmi, sme začlenení do Cirkvi a stávame sa účastníkmi na jej poslaní: "Krst je sviatosťou znovuzrodenia skrze vodu a slovo".“ (KKC 1213); „Kristus svojou Veľkou nocou otvoril všetkým ľuďom pramene krstu. ... **Odvtedy je možné zrodiť sa "z vody a z Ducha", aby sme mohli vstúpiť do Božieho kráľovstva.**“ (KKC 1225).

Na záver vari ešte jeden dôležitý text: „Obrátenie sa ku Kristovi, nové zrodenie z krstu, dar Ducha Svätého, Kristovo Telo a Kristova Krv, ktoré prijímame ako pokrm, nás urobili "svätými a nepoškvrnenými pred jeho tvárou" (Ef 1,4), ako je pred ním "svätá a nepoškvrnená" (Ef 5,27) sama Cirkev, Kristova nevesta. Avšak nový život, prijatý pri uvádzaní do kresťanského života, neodstránil krehkosť a slabosť ľudskej prirodzenosti, ani náklonnosť k hriechu, ktorú tradícia nazýva žiadostivosťou (concupiscentia). Táto u pokrstených zostáva, aby sa za pomoci Kristovej milosti osvedčili v boji kresťanského života.⁶ Je to boj obrátenia sa pre dosiahnutie svätosti a večného života, ku ktorému nás Pán neprestáva pozývať.“ (KKC 1426).

Je toho v Katechizme omnoho viac. Vskutku, je naozaj naivné, že by si Katolícka cirkev, ktorá dve tisícročia verne opatruje a študuje poklad Písma, „nevšimla“, že v ňom niečo je! U siekt sa s tým občas stretáme (sú často zložené rôznymi pastormi a reflektujú ich názory, ktoré sú často dosť úzke, nevyvážené a jednostranné), ale v organizme Cirkvi, ktorá opatruje poklad Viery cez celé stáročia? Dost' naivná a nereálna predstava...

Ale poďme teraz k samotnému pojmu znovuzrodenia! Čo vlastne pod ním máme chápať?

KOMPONENTY ZNOVUZRODENIA

Východiskový text Biblie hovorí: „Ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha, nemôže vojsť do Božieho kráľovstva.“ (Jn 3,5). Máme tu teda dva podstatné komponenty:

- **KRST**
- **DUCH SVÄTÝ**

Poďme najprv ku krstu. Kresťanstvo ako také stojí na fakte Zmluvy medzi človekom a Bohom. V Starom Zákone Boh prisľúbil túto Zmluvu slovami: „Hľa, prichádzajú dni, hovorí Pán, keď uzavriem s domom Izraela a s domom Júdu novú

zmluvu.“ (Jer 31,31). Scott Hahn vo svojej analýze v súvislosti s tým píše: „Jestvuje znamenie tejto zmluvy. V Starozákonnej dobe predstavovala vstup do zmluvy s Bohom obriezka. V novozákonnej dobe ju Kristus zmenil na krst.“

KRST je teda okamihom uzatvárania Zmluvy s Bohom.

Len pre úplnosť, táto Zmluva sa javí byť niečím ako spojením zmluvy adopčnej (Boh nás prijíma za synov a my Ho prijímame za svojho Otca – porov. Rim 8,15nn) a manželskej (vzťah kresťana a Krista ako nevesty a Ženícha – porov. Zjv 21,2nn).

Každá ZMLUVA však musí byť obojstranná. Nestačí, aby sa Boh rozhodol byť našim Otcom a prijal nás za svoje deti a aby sa o nás uchádzal ako Ženich. Rovnako by bolo smiešne a ničotné, keby sme sa my sami svojvoľne pasovali a vyhlásili za deti Boha a vyhlasovali o sebe, že sme Božou nevestou. Musí tu byť oboje:

- Boh oslovuje človeka a ponúka mu adoptívne synovstvo a sám sa mu daruje ako Otec – a človek prijíma tento Dar, prijíma Boha za svojho jediného Otca a skutočne sa stáva Jeho synom.

- Ježiš sa vo svojej láske uchádza o človeka ako Ženich o svoju nevestu – a človek odpovedá na túto lásku, vinie sa ku Kristovi ako nevesta k Ženíchovi a vytvára tak hlboký a vášnivý vzťah, v ktorom sú „dvaja v jednom tele“ (porov. Ef 5,31n).

Obojstrannosť Zmluvy teda vyžaduje odpoveď človeka na Božiu iniciatívu. Biblia o tom hovorí jasne:

„Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený; ale kto neuverí, bude odsúdený.“ (Mk 16,16), hovorí Ježiš. Ešte jasnejšie sa vyjadruje Peter, keď v texte, ktorý je takmer zrkadlom Ježišovho vyhlásenia z Jn 3,5 hovorí: „Robte pokánie a nech sa dá každý z vás pokrstiť v mene Ježiša Krista na odpustenie svojich hriechov a dostanete dar Svätého Ducha.“ (Sk 2,38). Robte pokánie – čiže *metanoiete*, zmeňte úplne a radikálne svoje myslenie. Máme tu teda ďalšie tri nevyhnutné komponenty znovuzrodenia:

- **BOŽÍ DAR** (Otec, Ženich)
- **UVERENIE**
- **ZMENA MYSLENIA** (= v praxi zmena života, zmena osobnosti, obrátenie, metanoia)

Sme hotoví? Ešte nie! Zmena myslenia – a následne celého nášho života a našej osobnosti, vzťahov, konania, všetkého (veď toto všetko je len *uskutočnením* toho, čomu v srdci veríme a ako v srdci zmysľáme) – vyžaduje ešte jednu podstatne dôležitú vec: **ZOMRIEŤ SEBE!**

Jasne o tom hovorí Ježiš: „Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom.“ (Lk 14,33). A inde: „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma. ²⁵ Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho.“ (Mt 16,24n).

Ešte obšírnejšie o tom hovorí Pavol: „³ Alebo neviete, že všetci, čo sme boli pokrstení v Kristovi Ježišovi, v jeho smrť sme boli pokrstení? ⁴ Krstom sme teda s ním boli pochovaní v smrť, aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych Otcovou slávou, aj my žili novým životom. ⁵ Lebo ak sme s ním zrástli a stali sa mu podobnými v smrti, tak mu budeme podobní aj v zmŕtvychvstaní. ⁶ Veď vieme, že náš starý človek bol s ním ukrižovaný, aby bolo hriešne telo zničené, aby sme už neotročili hriechu.“ (Rim 6,3–6). A inde: „S ním ste boli pochovaní v krste a v ňom ste boli s ním aj vzkriesení

vierou v moc Boha, ktorý ho vzkriesil z mŕtvych.“ (Kol 2,12). A ešte jasnejšie: „Tí, čo patria Kristovi Ježišovi, ukrižovali telo s vášňami a žiadosťami.“ (Gal 5,24). Inými slovami: nové myslenie predpokladá ochotu zanechať staré myslenie. Ak nie sme ochotní zriecť sa svojich doterajších názorov, nemôže u nás *metanoia* prebehnúť. Nové zrodzenie predpokladá smrť starého človeka – ak nie sme ochotní odumrieť tomu, čím sme boli doteraz, „ukrižovať starého človeka“, nemôžeme sa znova narodiť! Zdá sa teda, že posledný komponent znovuzrodenia znie:

• OCHOTA ODUMRIEŤ SEBE

Týchto šesť komponentov nám teraz pomôže dať dohromady niečo ako postupnosť znovuzrodenia:

POSTUPNOSŤ ZNOVUZRODENIA

1) BOŽÍ DAR (KRST)

Biblia i kresťania jasne veria v to, o čom hovorí Ježiš Samariťanke: „Keby si poznala Boží dar...“ (Jn 4,10). Je to milosť, darovaná Bohom úplne zadarmo, ako znovu svedčí Biblia: „Kto je smädný, nech príde, a kto chce, nech si naberie zadarmo vody života.“ (Zjv 22,17) a inde: „Ved' všetci zhrešili a chýba im Božia sláva; ²⁴ ale sú ospravedlnení zadarmo jeho milosťou, vykúpením v Kristovi Ježišovi.“ (Rim 3,23n). Tu pramení prax Cirkvi udeľovať už od apoštolských čias krst aj malým deťom, ako hovorí Katechizmus: „Čtyre darovanie milosti spásy sa osobitne prejavuje v krste detí.“ (KKC 1251). Je to dar – a dospelý človek aj malé dieťa ho prijímajú úplne rovnako ako číry dar: bez toho, aby si to najprv museli nejakou niečím zaslúžiť!

Tu sa rozchádzame s niektorými protestantmi, ktorí podmieňujú krst tým, že človek musí najprv uveriť a obrátiť sa (a teda nemôže byť dieťaťom, ale musí byť dospelý). Spravidla je to dané tým, že krst nechápu ako „Boží dar“, ale čisto ako akt a rozhodnutie sa človeka. To už je ale vážnym vyprázdnením vecí tak nádhernej a plnej Milosti Boha, akou je krst.

2) UVERENIE

Dar však treba prijať. Bez prijatia tohto Daru vierou sám krst ani dar Synovstva v praxi nič neznamenajú. Čo z toho, že Vám niekto niečo daroval, ak si dar neprevezmete? Preto Ježiš hovorí: „Kto neuverí, bude odsúdený.“ (Mk 16,16). Pavol k tomu dodáva: „Lebo ak svojimi ústami vyznávaš: "Ježiš je Pán!" a vo svojom srdci uveríš, že Boh ho vzkriesil z mŕtvych, budeš spasený.“ (Rim 10,9). Potrebná je viera *srdcom*, bytostná viera, bytostné, najhlbšie možné presvedčenie, akého je človek schopný. Takto to chápe aj Cirkev, keď hovorí: „Vierou človek úplne podriaďuje Bohu svoj rozum a svoju vôľu. Celou svojou bytosťou dáva súhlas Bohu, ktorý zjavuje.“ (KKC 143) a „Viera je predovšetkým osobným primknutím sa človeka k Bohu; súčasne a neoddeliteľne je slobodným súhlasom s celou pravdou, ktorú Boh zjavil. Keďže kresťanská viera je osobným primknutím sa k Bohu a súhlasom s pravdou, ktorú zjavil, líši sa od viery v človeka. Je dobré a správne úplne dôverovať Bohu a bezvýhradne veriť tomu, čo povedal. Bolo by však márne a pomýlené vložiť takúto vieru do nejakého tvora.“ (KKC 150). Nejde teda len o „kresťanský názor“, či „kresťanskú mienku“, o niečo, čo spočíva skôr v myslí a v poučkách. Je to hlboké, bytostné presvedčenie človeka.

Tomuto významu zodpovedá aj samotný biblický pojem „veriť“. Grécke slovo „*pisteuo*“, „*pistis*“ má významy niečoho, čomu je možné dôverovať, na čo sa možno spoľahnúť; dôvera; dôveryhodnosť; spoľahlivosť; sľub. Ešte dôležitejšie je pre nás vyjadrenie SZ, ktoré mali na mysli autori evanjelií:

hebrejský ekvivalent „*aman*“ – označuje istotu, pevnosť a spoľahlivosť skaly. V nifalovom tvare „*neeman*“ znamená niečo pevné a trvalé. Napr. v 1 Sam 2,35: „Potom si vzbudím verného kňaza, ktorý bude konať podľa môjho srdca a mojej duše. A zbudujem mu trvalý dom; ustavične bude kráčať pred mojím pomazaným.“ – trvalý dom v hebrejčine znie: „*Bejt neeman*“. Podobne v Dt 7,9: „A ty spoznáš, že Pán, tvoj Boh, je Boh mocný a verný, ktorý zachováva svoju zmluvu a svoju láskavosť na tisíc pokolení k tým, čo ho milujú a zachovávajú jeho príkázania.“ – Boh verný, hebrejský „*neeman*“. „Viera“ teda v biblickom význame znamená najvyšší možný stupeň istoty a spoľahlivosti, niečo skalopevné, čo predstavuje naprostú istotu uprostred chaosu.

Ešte je dobré podotknúť, že je dôležité uveriť týmto spôsobom Ježišovej zvesti Evanjelia, nie nejakým bájkam a výmyslom rôznych kazateľov a reformátorov, ktorí často svojimi nápadmi nahradili to, čomu kresťania veria od čias samotných apoštolov a vyhlasujú to ako učenie Ježiša Krista... Ako vraví Písmo: „Ved' sme nesledovali vymyslené bájky, keď sme vás oboznámili s mocou a príchodom nášho Pána Ježiša Krista, ale sami sme boli očitými svedkami jeho veleby.“ (2 Pt 1,16).

3) SMRŤ A POCHOVANIE

Ak sme teda uverili Ježišovi a Evanjeliu, naozaj, hlboko a bytostne, môže sa začať prvá časť nášho obrátenia: rozhodnutie úplne zanechať svoj doterajší život a doterajšie myslenie, hodnoty, názory, všetko... Presne podľa slov Ježiša Krista: „Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom.“ (Lk 14,33). Kým sa nerozhodneme takto radikálne skoncovať s našim doterajším spôsobom života, dovedy nemôžeme prijať život nový. Pavol preto nabáda Galaťanov slovami: „Máte odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života, ktorý sa ženie za klamnými žiadosťami do skazy, ²³ a obnovovať sa duchovne premenou zmysľania, ²⁴ obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti.“ (Ef 4,22–24). Najprv je ochota odložiť starého človeka, až potom môžeme prijať nové myslenie a obliecť si nového človeka podľa vzoru Ježiša Krista. Aj toto je význam Ježišových slov, keď hovorí: „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma!“ (Mt 16,24). Prvým krokom je „zapretie seba“ – v gréčtine „*aparnesastho*“, čo presne znamená: nepriznávať sa k niekomu, popierať akýkoľvek vzťah k niečomu, akékoľvek spojenie, či prepojenie s niečím. Až potom, keď tak urobíme, môžeme nasledovať Ježiša po ceste znovuzrodenia.

4) ZMENA ZMÝŠĽANIA

Toto je druhá fáza obrátenia. Už sme počuli Pavla, ktorý hovorí: „Máte ... obnovovať sa duchovne premenou zmysľania.“ (Ef 4,23). Sme to, čo myslíme. Naša osobnosť je tvorená našimi myšlienkami, názormi, hodnotami, tým, čomu veríme. Skutky, ktoré konáme, vzťahy, do ktorých vstupujeme – to všetko je už len *dôsledok* toho, čím sme a čo spočíva v našom myslení. Strata pamäte je práve preto aj stratou osobnosti. A presne toto sme urobili:

- Rozhodli sme sa ZOMRIEŤ SEBE tým, že sme „zabudli“ na svoje staré myslenie a úplne sme ho zanechali.

- A teraz sa ZNOVU RODÍME tým, že si osvojujeme úplne „nový software“, nový „operačný systém“ nášho „Ja“ – a tým je nové myslenie, myslenie Ježiša Krista, ako aj Biblia hovorí: „Zmysľajte tak ako Kristus Ježiš!“ (Flp 2,5).

5) KRST (resp. jeho PRIJATIE) – spravidla pri slávení 1. svätého prijímania a birmovania)

Ako hovorí Peter: „*Robte pokánie a nech sa dá každý z vás pokrstiť v mene Ježiša Krista na odpustenie svojich hriechov a dostanete dar Svätého Ducha.*“ (Sk 3,28). Po „pokání“ – čiže *metanoi*, zmene myslenia – sme pripravení uzatvoriť Zmluvu s Bohom a Bohom darovaný dar Synovstva aj skutočne prijať.

Táto ZMLUVA je definitívnym spečatením nášho rozhodnutia ísť za Ježišom. Je to ako sobáš: prechod od nezáväzného *chodenia* k záväznému a všetko pretvárajúcemu *spoločenstvu* a nasledovaniu Krista kamkoľvek ide (Zjv 14,4)!

6) DUCH SVÄTÝ

Ešte tretí raz si pripomeňme Petrove slová: „*Robte pokánie a nech sa dá každý z vás pokrstiť v mene Ježiša Krista na odpustenie svojich hriechov a dostanete dar Svätého Ducha.*“ (Sk 3,28). *Metanoia* a krst nás pripravili na prijatie druhej polovice znovuzrodenia a tou je DUCH SVÄTÝ. Prečo to bez nich nejde?

Prijať niekoho ducha znamená (hlavne v hebrejčine) to isté, ako prijať jeho osobnosť, myslenie, názory. Prijať Ducha Ježiša Krista znamená to isté, ako prijať Jeho osobnosť, názory, postoje, hodnoty, túžby, vstúpiť do Jeho vzťahov, vidieť a chápať svet Jeho spôsobom, žiť Jeho životom, konať Jeho skutky (Jn 14,12) a Jeho dielo.

- Kým sa k tomu nerozhodneme, slobodne a skutočne, nemá u nás Duch Svätý čo hľadať. Veď ak odmietame myslieť, žiť, konať a byť ako Kristus, tak to znamená, že nechceme byť naplnení Kristom, nechceme byť naplnení Jeho Duchom!

- Naopak, ak sa rozhodneme, že chceme zomrieť seba a nechať, aby sa v nás narodil Kristus (ako hovorí Eckhardt, ale nielen on), potom sú dvere pre naplnenie Duchom otvorené – a Duch nás môže prísť naplniť a premeniť na Ježiša Krista, znova podľa slov Biblie: „*A my všetci s odhalenou tvárou hľadáme ako v zrkadle na Pánovu slávu a Pánov Duch nás premieňa na taký istý, čoraz slávnejší obraz.*“ (2 Kor 3,18).

Tu treba zdôrazniť ešte jednu dôležitú vec – a to je rozdiel medzi *darom Ducha* a *darmi Ducha*:

- „*Dary milosti sú rozličné, ale Duch je ten istý...*“ (1 Kor 12,4), hovorí Písmo. Medzi tieto dary Ducha patria aj charizmy. Dnes sú mnohými absolutizované, akoby to, že niekto dostal od Ducha nejaký dar, nejakú charizmu – napríklad sa modlí v jazykoch, zriedkavejšie prorokuje, či uzdravuje – znamenalo, že už je znovuzrodeným kresťanom. Biblia tvrdí opak, keď Ježiš hovorí o zatratených charizmatikoch: „*Mnohí mi v onen deň povedia: „Pane, Pane, či sme neprorokovali v tvojom mene? Nevyháňali sme v tvojom mene zlých duchov a neurobili sme v tvojom mene veľa zázrakov?”*“²³ *Vtedy im vyhlásim: Nikdy som vás nepoznal; odídte odo mňa vy, čo páchate neprávosťou!*“ (Mt 7,22n). Mať *dary Ducha* ešte neznamená, že sme aj naozaj prijali Ducha – a že teda sme naozaj *znovuzrodení* kresťania!

- Naopak, naplnenosť Duchom Svätým sa prejavuje ovocím Ducha: „*...láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrotá, vernosť,*²³ *miernosť, zdržanlivosť.*“ (Gl 5,22n). Inými slovami: vonkajším dôkazom toho, že sme už naozaj prijali Ducha a narodili sa z Boha je to, že sme Božím Duchom skutočne a účinne stvárnovaný v Krista (porov. Gal 4,18; 2 Kor 3,18).

Nakoniec nám ostáva posledná otázka:

ZÁLEŽITOSŤ OKAMŽIKU, ALEBO PROCES?

Je znovuzrodenie niečo jednorazové, niečo, čo sa udeje *teraz* a *tu* – a odtiaľ už som znovuzrodeným kresťanom? Alebo je to skôr proces, ktorý trvá?

Mnohí bratia protestanti veria len v to prvé – že je to okamih, ktorý sa odohrá – a človek je tým pádom znovuzrodený, *spasený* kresťan a hotovo. Pramení to z ich deformovanej predstavy o spásu, ktorú sme si podrobnejšie rozoberali v úvahách č. 307 a 308 a ktorú zdedili viac od Martina Luthera, než z Biblie...

Biblia sama pozná obidva rozmery:

- ČO DO ROZHODNUTIA je to vec okamihu: *teraz* sa rozhodnem a *odteraz* nasledujem Krista. Preto môže hovoriť o kresťanoch ako o tých, ktorí sa už znovuzrodili: „*Každý, kto verí, že Ježiš je Kristus, narodil sa z Boha.*“ (1 Jn 5,1).

- ČO DO EFEKTU je to však dlhotrvajúci proces. Pavol si jasne uvedomuje, že starý človek nemá vo zvyku len tak, v *okamihu* odumrieť, naopak, má tendenciu prežívať a neprijemne akoby „vstávať z mŕtvych“. Sám o sebe hovorí: „*Badám teda taký zákon, že keď chcem robiť dobro, je mi blízko zlo.*“²² *Podľa vnútorného človeka s radosťou súhlasím s Božím zákonom;* ²³ *ale vo svojich údoch pozorujem iný zákon, ktorý odporuje zákonu mojej mysle a robí ma zajatcom zákona hriechu, ktorý je v mojich údoch.*“ (Rim 7,21–23). Preto hovorí o znovuzrodení nového človeka (a smrti starého človeka) ako o *procese*: „*...ak Duchom umŕtvujete skutky tela, budete žiť.*“ (Rim 8,13). A inde: „*Deti moje, znovu vás v bolestiach rodím, kým vo vás nebude stvárnový Kristus.*“ (Gal 4,19). A tak, hoci je pravdou, že *rozhodnutie* zomrieť seba a žiť novým životom je a môže byť dielom *okamihu*, kým sa tak stane, kým starý človek naozaj odumrie a kým sa v nás plne zrodí a stvární Kristus – to už je proces, ktorý trvá (porov. KKC 1426) – a jeho výsledok je až do konca neistý. Sám Pavol o tom hovorí: „*Ja teda ... krotím svoje telo a podrobujem si ho, aby som azda, kým iným kážem, sám nebol zavrhnutý.*“ (1 Kor 9,26n). Podobne vraví aj Ježiš: „*Ale kto vytrvá do konca, bude spasený.*“ (Mt 24,13).

Váš Inky

P.S.: *Skúste si vo svetle tejto úvahy ešte raz prejsť citáty z Katechizmu v úvode tejto úvahy!*